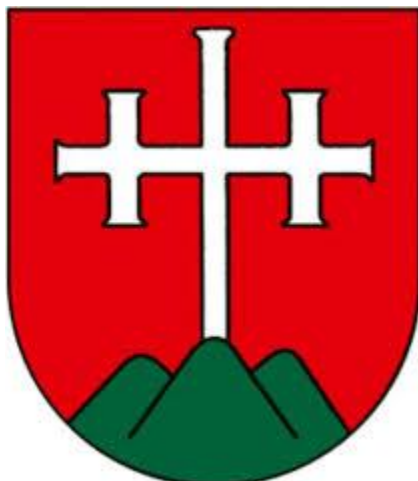

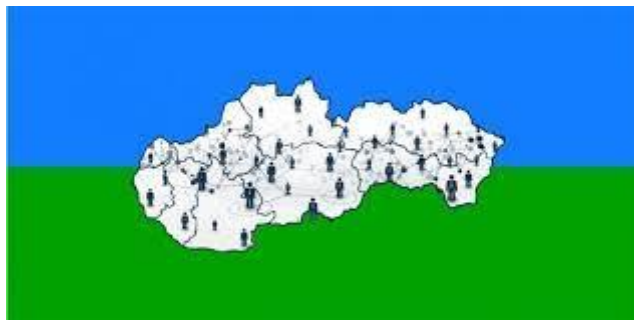

Rozvojový plán obce Leles

2024 - 2030

v rámci Národného projektu Rozvojové tímy I. podporeného Európskym sociálnym fondom+

Verzia 1.0

Obsah rozvojového plánu obce

1 Úvod	str.
1.2 Prezentácia obce a jej základné údaje	str.
1.3 História obce	str.
1.4 Prírodné pomery	str.
1.5 Kvalita životného prostredia	str.
1.6 Ochrana ovzdušia	str.
1.7 Odpadové hospodárstvo	str.
1.8 Obyvateľstvo – demografická štruktúra (pohlavie, národnosť)	str.
1.9 Služby	str.
1.10 Zamestnanosť	str.
2 Zapojenie verejnosti do prípravy RPO prostredníctvom komunitných fór a fókusových skupín	str.
3 Analytická časť	str.
Analýza súčasného stavu	str.
SWOT analýzy	str.
4 Strategická časť	str.
Vízia, ciele a priority	str.
5 Programová časť	str.
Opatrenia a plánované projekty	str.
6 Realizačná časť	str.
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie RPO	str.
Finančný plán	str.
7 Monitorovanie a hodnotenie	str.
Finančný plán	str.
Monitorovanie a hodnotenie	str.
8 Záver	str.
Zoznam literatúry a použitých skratiek	str.

1 Úvod

Obec Leles je otvorená všetkým výzvam a príležitostiam, ktoré prispievajú k rozvoju našej spoločnosti a skvalitneniu životnej úrovne našich občanov.

Obec aktívne pracuje na zlepšení všetkých oblastí života. Okrem zabezpečenia technickej a rozvoja občianskej vybavenosti je obec tiež zapojená do Národného projektu Rozvojové tímy I. (ďalej “NP RT I.”), a to s účinnosťou od 1. decembra 2023. Cieľom projektu je zabezpečiť vzájomnú previazanosť tzv. mäkkých aktivít v oblasti vzdelávania, bývania, zamestnanosti a protirómskeho rasizmu s tzv. tvrdými aktivitami zameranými na nevyhnutné infraštruktúrne opatrenia a investície potrebné na zlepšenie životnej úrovne celej obce (napr. výstavba a rekonštrukcia chodníkov, odvodňovacích priekop, čističky odpadových vôd - (ďalej ČOV) a.p.) K povinným členom Rozvojového tímu (ďalej RT), ktorí okrem kvalifikačných predpokladov musia spĺňať aj podmienku bezúhonnosti, patria: Rozvojový pracovník plánovania, Sociálny pracovník, Rozvojový pracovník pre pracovné poradenstvo, Rozvojový pracovník pre mládež, Rozvojový pracovník pre bývanie, Nenementorka a Nene.

RT sa podieľa na príprave a vyhotovení Rozvojového plánu obce (ďalej RPO), ktorý je komplexným a strategickým dokumentom identifikujúcim potreby obce, stanovuje ciele a stratégie na zlepšenie životných podmienok obyvateľov a rozvoj obce ako celku. Tvorbe tohto dokumentu predchádzalo mapovanie, z ktorého vzišli demografické údaje o počte obyvateľov, údaje v oblasti vzdelania, bývania a zamestnania v obci.

RPO vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje ich predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami na jej zabezpečenie. Konceptne a systémovo analyzuje súčasnosť a určuje budúcnosť rozvoja spolu s plánovanými investičnými projektami a finančným plánom na ich zabezpečenie. Súčasťou rozvojového plánu obce je aj akčný plán v prílohe tohto dokumentu. Veríme, že dokument prispeje k naplneniu strategických cieľov obce Leles, a že bude plnohodnotným dokumentom k činnostiam, ktoré prispievajú k rozvoju našej obce.

Spracovala: Mgr. Margita Palágyiová a členovia RT

1.2 Prezentácia obce a jej základné údaje

Tabuľka č.1: Prezentácia obce

Názov:	Rozvojový plán obce Leles na 2024 – 2030
Územné vymedzenie:	obec Leles
Územný plán obce:	Áno
Prvá písomná zmienka:	1190
Dátum schválenia RPO:	27.6.2024
Dátum platnosti:	od do 30.9.2030
Publikovaný verejne:	

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka č.2: Základné údaje obce

Samosprávny kraj:	Košický
Okres:	Trebišov
Región:	Zemplín
Nadmorská výška stredu obce:	108 m.n.m
Rozloha katastra:	3368 ha
Počet obyvateľov podľa SODB 2021:	1889
Starosta obce:	Michal Zurbola

Zdroj: Vlastné spracovanie

1.3 História obce

Obec sa vyvinula zo staršieho osídlenia. Názov obce je doložený z rokov 1188 - 1196, 1214 ako Lelez, z roku 1252 ako Leles, z roku 1274 ako Lelez, z roku 1920 ako Leles, maďarsky Lelesz. Okolo roku 1190 v nej založil vacovský biskup Boleslav premonštrátske prepošstvo, ktoré bolo od 13. storočia do roku 1567 vierohodným miestom, a ktoré si s prestávkami v rokoch 1567 – 1697 a 1787 - 1802 udržalo v obci zemepánske postavenie. V roku 1241 obec i kláštor zničili Tataři, naďalej však ostala strediskom feudálneho panstva. Patrili k nemu obce Lekárovce, Poľany, Kráľovský Chlmec, Čierna, Kapoňa, Leleská Polianka, Veľké a Malé Kapušany, Slavkovce, Vysoká a Radačov. Od roku 1439 do 19. storočia sa Leles vyvíjal ako zemepánske mestečko. V erbe malo kríž na trojvrší. Časť majetkov vlastnili aj drobní zemanovia. V roku 1557 mal Leles 12 port, v roku 1715 mal 19 opustených

a 17 obývaných domácností, v roku 1787 mal 112 domov a 821 obyvateľov, v roku 1828 mala 224 domov a 1609 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom, záhradníctvom a vinohradníctvom. V roku 1894 - 1895 založili v obci úverný spolok. Zástupcovia miestnych poľnohospodárskych robotníkov sa ako prví poľnohospodárski robotníci z územia Slovenska zúčastnili v roku 1899 VI. zjazdu Uhorskej sociálnej demokracie. Za I. ČSR obyvatelia boli roľníci a poľnohospodárski robotníci. Mestská organizácia Komunistickej strany Československa bola založená v roku 1921. Viedla v roku 1930 štrajky poľnohospodárskych robotníkov. Obec bola v rokoch 1938 - 1944 pripojená k Maďarsku. Kapoňa obec sa spomína od roku 1287. Bola zemianskym majetkom a často menila zemepánov. V roku 1715 mala 7 opustených a 5 obývaných domácností, v roku 1787 mala 7 opustených a 5 obývaných domácností, v roku 1787 mala 28 domov a 189 obyvateľov, v roku 1828 mala 40 domov a 301 obyvateľov. V 19. storočí tu mali majetky Weinbergerovci a iní. Za I. ČSR bola poľnohospodárskou obcou. V roku 1941 bola pripojená k obci Leles. (Leles, 2019) Kláštor a prepošstvo premonštrátov z 12. storočia. Súčasťou kláštora je aj kláštorň kostol a kaplnka. Kláštor je renesančná dvojtraktová stavba štvorkrídlového uzatvoreného pôdorysu, opäť využívaná prepoštvom, nachádza sa na okraji obce Leles. Na území nášho Zemplína bol najstarší kláštor premonštrátske prepošstvo v Lelese, zasvätené svätému Krížu. Založil ho Boleslav, vacovský biskup (1188 - 1212). Pôvodná stavba bola pravdepodobne po tatárskom vpáde pravdepodobne ťažko poškodená alebo zničená. Krátko nato bola pravdepodobne obnovená. V priebehu 14. a 15. storočia objekt postupne rozširovali a v roku 1533 ho opevnili. Opevnený kláštor v rokoch 1623 - 1639 rozšírili o veľkú vežu nad vstupným portálom. V 18. storočí bol rozšírený nadstavbou, v interiéroch barokizovaný. V roku 1896 ešte renovovali konvent a po roku 1950 bol necitlivo adaptovaný na školu. V roku 1994 sa vrátili opátstvu holé zdevastované priestory a zničené okolie kláštora. Odvtedy sa snaží súčasný vlastník o jeho obnovu.

1.4 Prírodné pomery

Obec Leles je súčasťou urbanizačného priestoru sídla Kráľovský Chlmec. Nachádza sa v juhovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny na mlado štrťohornomagračnom vale Tisy, spevnenom 5-20 m vysokými pieskovými dunami, so zachovanými mŕtvymi ramenami. Táto oblasť sa nazýva aj Medzibodrožie. Severnú hranicu katastrálneho územia tvorí rieka Latorica so zamokrenou nivou a ostrovčekmi lužného lesa. Stred obce leží na kóte 110 m. n. m. V štrkovom podloží sa nachádza pomerne stabilná úroveň spodnej vody. Obec leží na významnejšej ceste zo Sárospataku do Veľkých Kapušian.

1.5 Kvalita životného prostredia

Klimatické zmeny spôsobené zvýšenými antropogénnymi emisiami skleníkových plynov predstavujú najvýznamnejší enviromentálny problém v ľudskej histórii. Znečisťovanie ovzdušia spôsobujú vysoké energetické vstupy v podobe fosílnych palív, uvoľňujúce skleníkový plyn – oxid uhličitý (CO₂) a ďalej najmä emisie oxidu dusného, amoniaku a metánu. Emisie skleníkových plynov v SR dosahovali najvyššiu úroveň koncom 80 rokov. V rokoch 1990 – 1994 došlo k poklesu okolo 25 % a od roku 1994 zaznamenali mierny nárast emisií. Najväčší podiel pripadá na energetický sektor asi 80 %, priemysel a poľnohospodárstvo cca po 8 % a odpadové hospodárstvo 4 %. Aj navzdory skutočnosti, že vodné pary a kyslíčnik uhličitý sú najvýznamnejšie pri vytváraní skleníkového efektu v atmosfére, N₂O (oxid dusný) a CH₄ (metán) produkované poľnohospodárskym sektorom sú považované za najdôležitejšie z pohľadu plánovania adaptívnych opatrení na znižovanie ich vplyvu na enviroment. Slovensko rovnako ako krajiny EÚ v súvislosti s prijatím Kjótskeho protokolu prijalo záväzok na 8 % zníženie emisií všetkých skleníkových plynov v porovnaní s hladinou emisií v základnom roku 1990.

1.6 Ochrana ovzdušia

Na Slovensku boli vypracované viaceré koncepcné materiály, ktorých súčasťou je aj politika zmierňovania nepriaznivých účinkov klimatickej zmeny, a to priamo, znížením emisií skleníkových plynov alebo nepriamo obmedzovaním negatívnych vplyvov energetiky, poľnohospodárstva a ďalších ekonomických činností. Vláda SR v roku 2001 prerokovala a vzala na vedomie Návrh adaptačných opatrení v pôdohospodárstve SR na klimatickú zmenu. Výsledkom adaptačných opatrení v pôdohospodárstve je návrhkrátkodobých a dlhodobých opatrení potrebných realizovať v slovenskom poľnohospodárstve, vodohospodárstve a v lesnom hospodárstve v súvislosti s klimatickou zmenou. (KSSK, 2016)

1.7 Odpadové hospodárstvo

V obci je systém zberu odpadov prispôbený potrebám obyvateľov a v súlade so Zákonom o odpadoch. Na zber bežného komunálneho odpadu z domácností sa používajú 110 litrové nádoby a 1100 litrové kontajnery. Ostatné druhy odpadu sa zbierajú do veľkoobjemových kontajnerov alebo vriec. Spoločnosť Fúra s.r.o. zabezpečuje zber rôznych druhov odpadu. Množstvo vyprodukovaného odpadu v obci stúpa, preto sa obec snaží motivovať obyvateľov

k jeho separácii, čo by pomohlo celoplošne zvýšiť percento recyklovateľného materiálu.

1.8 Obyvateľstvo – demografická štruktúra (pohlavie, národnosť)

Tabuľka č.3: Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia, rok 2021

Muži	Ženy	Spolu
925	964	1889

Zdroj: SODB 2021

Leles eviduje k 1.1.2021 spolu 1889 obyvateľov, pričom dominuje ženské obyvateľstvo.

Tabuľka č. 4: Štruktúra národnosti obyvateľov obce

Celkový počet obyvateľov obce		Počet Rómov	Podiel Rómov (%)
SODB 2011	1782	76	4,26 %
ARK 2013	1856	624	33,6 %
ARK 2019	1845	351 - 400	31%-40%
SODB 2021	1889	13	0,69%

Zdroj: SODB 2011,2021, ARK 2013,2019, vlastné spracovanie 2024

1.9 Služby

V obci je malé zastúpenie drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce značne vplýva na finančné možnosti obce, najmä z pohľadu miestnych daní a poplatkov. Všetky podnikateľské subjekty však pôsobia na komerčnej báze (pohostinstvo, potraviny).

1.10 Zamestnanosť obyvateľov obce

Napriek nižšej konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky predsa len postupne dochádza k pozitívnym zmenám, a tak sa približujeme k štruktúre ekonomík vyspelých krajín Európy. Klesá podiel poľnohospodárstva, stabilizuje sa podiel stavebníctva a priemyslu a stúpa podiel služieb na tvorbe HDP. Vývoj ekonomiky podľa sektorov v roku 2018: V poľnohospodárstve – 4,5 %, v stavebníctve – 3,9 %, v priemysle – 25,5 %, služby – 57,8 %, ostatné – 8,3 %. Vidieckosť územia na úrovni NUTS III, patrí riešené územie do skupiny ostatných vidieckych regiónov, kde vo vidieckych obciach žije 15 – 50 % obyvateľstva, Košický kraj – 39,3 %, pričom zamestnanosť vo vidieckych oblastiach je 82 %. Z hľadiska ponuky pracovnej príležitosti a zamestnanosti riešenom území je nedostatok pracovných

príležitosti. Ostatné podnikateľské subjekty v riešenom území z hľadiska počtu svojich trvalých zamestnancov majú na celkový ekonomický a sociálny vývoj v lokálnych podmienkach iba doplnkový význam a značne obmedzený vplyv. Tento stav je spôsobený predovšetkým celkovo slabým ekonomickým rozvojom, nízkou kúpyschopnosťou obyvateľstva a nedostatkom kvalitných podnikateľských zámerov. Nezamestnaní občania sú zapojení do aktivačných prác. (Leles, 2019)

(Zdroj: Program rozvoja obce Leles)

2. ZAPOJENIE VEREJNOSTI DO PRÍPRAVY RPO PROSTREDNÍCTVOM KOMUNITNÝCH FÓR A FOKUSOVÝCH SKUPÍN

Pri príprave a spracovaní RPO zohrávala kľúčovú úlohu participácia verejnosti. Verejnosť bola zapojená formou diskusie na 1. komunitnom fóre (ďalej KF), čo zabezpečilo relevantnosť a efektívnosť výsledného dokumentu. Konkrétne kroky zapojenia verejnosti boli nasledovné:

1) Pozvanie a účasť: Obyvatelia obce boli pozvaní na 1.KF, ktoré bolo zorganizované za účelom identifikácie hlavných problémov obce. 1.KF sa konalo v obci dňa 15.4.2024. Na toto fórum boli pozvaní všetci obyvatelia obce, aby sa zabezpečilo, že sa do procesu budú môcť zapojiť ľudia z rôznych spoločenských a vekových skupín.

2) Identifikácia problémov: Počas KF obyvatelia diskutovali a identifikovali pálčivé problémy, ktorým obec čelí. Tieto diskusie poskytli cenné informácie o konkrétnych potrebách a záujmoch komunity, čím sa zabezpečilo, že ďalšie kroky budú zamerané na skutočné problémy obyvateľov obce.

Výber hlavných členov fokusových skupín (ďalej FS)

Po KF boli vybraní hlavní členovia FS podľa oblastí záujmu, ktorí sa zapojili do fokusových skupín. Títo ľudia mali v obci zastúpenie podľa rôznych oblastí, čo zabezpečilo široké spektrum názorov a skúseností. Výber účastníkov bol zameraný na zabezpečenie reprezentatívnosti rôznych sektorov a skupín v obci.

Fokusové skupiny

Fokusové skupiny sú efektívnym nástrojom na získavanie hĺbkových informácií a pochopenie názorov, potrieb a postojov rôznych skupín ľudí na konkrétne témy. Cieľom je získať kvalitné údaje, ktoré môžu byť použité na rozhodovanie, plánovanie a zlepšovanie rôznych oblastí, ako napríklad vzdelávanie, bývanie, infraštruktúra a sociálne služby. Organizujú sa vo forme riadených diskusií, ktoré moderuje facilitátor. Výsledkom týchto stretnutí je swot analýza za každú prezentovanú oblasť. FS sa konali v obci štyrikrát. 1. FS sa uskutočnila dňa 20.3.2024, kde sa prebrali silné a slabé stránky obce, príležitosti a ohrozenia. Prezentovali sa aj ciele a vízie obce na 6 rokov, ktoré budú spracované aj

v tomto strategickom dokumente. 2. FS sa realizovala dňa 4.4.2024, kde sa diskutovalo o problematike bývania. 3. FS sa konala 22.4.2024 a jej cieľom bolo prediskutovanie témy zamestnanosť a protirómsky rasizmus. Podobne ako na predchádzajúcich fokusových stretnutiach sa prítomní vyjadrili k silným a slabým stránkam obce a navrhli aktivity podporujúce príležitosti a ohrozenia v danej oblasti. Posledná, 4. FS v termíne 9.5. 2024 sa zaoberala problematikou vzdelanosti, kde sa odprezentovali výsledky mapovania RT, identifikovali sa silné a slabé stránky obce a príležitosti a ohrozenia v spomínanej oblasti..

Tvorba SWOT analýzy: Stretnutia FS sa konali s cieľom vytvoriť SWOT analýzu v konkrétnych oblastiach. SWOT analýza sa zameriavala na identifikáciu silných stránok, slabých stránok, príležitostí a hrozieb v nasledovných oblastiach:

Bývanie: Diskusie sa zameriavali na dostupnosť a kvalitu bývania, problémy s infraštruktúrou a možnosti rozvoja nových bytových jednotiek.

Zamestnanie: Analyzovala sa situácia na trhu práce, dostupnosť pracovných miest, problémy spojené s nezamestnanosťou a možnosti na podporu podnikania a tvorby nových pracovných príležitostí.

Vzdelávanie: Skupiny sa venovali analýze kvality vzdelávacích inštitúcií, prístupnosti vzdelávania pre rôzne vekové skupiny a identifikovali potreby v oblasti vzdelávacích programov a iniciatív.

Protirómský rasizmus: Diskutovalo sa o problémoch súvisiacich s diskrimináciou a rasizmom voči rómskej komunite, identifikovali sa spôsoby, ako zlepšiť vzťahy medzi komunitami a podporiť inklúziu a rovnosť.

Do procesu spracovania a pripomienkovania RPO boli zahrnutí všetci relevantní partneri aktívni v obci. Táto spolupráca zabezpečila, že dokument reflektuje potreby a záujmy širokého spektra spoločenských a ekonomických subjektov.

Zoznam členov fokusovej skupiny

Členovia fokusových skupín zahŕňali zástupcov podľa oblasti záujmov, aby sa dosiahla čo najväčšia diverzita názorov a skúseností. Medzi členov patrili:

Tabuľka č.5 Zoznam členov fokusových skupín

Poradové číslo	Titul, meno a priezvisko	Oblasť záujmu, pozícia
1	Mgr. Judita Nagyová	Zástupca školy, riaditeľka ZŠ
2	Eva Tóthová	Zástupca rodičov, nezamestnaná ÚPSVaR
3	Ladislav Farkas	Zástupca poslancov OcÚ, vedúci hospodárskeho dvora
4	Ing. Tomáš Bodzás	Zástupca podnikateľského prostredia, hl. operátor kompresorovej stanice
5	Helga Cicuová	Zástupca mládeže, študentka
6	Ján Cicu	Zástupca Rómov, opatrovatel'
7	Kristína Bajuszová	Zástupca NP RT I., RPM
8	Renáta Költőová	Zástupca AOZ, asistent Osvety zdravia
9	Mgr. Richard Korcsmáros	Zástupca mládeže, sociálny pedagóg
10	Gabriela Korcsmárosová	Zástupca samosprávy, matrikárika
11	Bc. Emese Kissová	Zástupca MŠ, riaditeľka MŠ
12	Mgr. Božena Tokarová	Zástupca ÚSVRK, regionálna koordinátorka
13	Peter Szakács	Zástupca cirkvi, farár RK farnosť
14	Katarína Meszlényiová	Zástupca cirkvi, RPB
15	Mgr. Margita Palágyiová	Zástupca NP RT I., RP pre plánovanie
16	Agáta Tóth Kozmová	Zástupca seniorov, dôchodca

Zdroj: Vlastné spracovanie

Zapojením širokého spektra aktérov sa dosiahlo, že RPO je výsledkom participatívneho procesu, ktorý zohľadňuje rôznorodé potreby a ciele celej komunity. Týmto spôsobom sa zabezpečila vyššia akceptácia a podpora dokumentu zo strany verejnosti a socioekonomických partnerov.

3. ANALYTICKÁ ČASŤ

3.1 Analýza súčasného stavu

Tabuľka č. 6: Oblasť zamestnanosť

Zamestnanosť	Celkový počet Obyvateľov	Ekonomick y aktívnych obyvateľov	SZČO	s.r.o	nezamestnaných	veková kategória najviac ohrozená nezamestnanosťou
Celkový počet	1845					od 40 – 55 r
Nerómovia						od 40 – 55 r
Rómovia						od 40 – 55 r

Zdroj: ATLAS 2019

Zamestnanosť	Celkový počet Obyvateľov	Ekonomick y aktívnych obyvateľov	SZČO	s.r.o	nezamestnaných	veková kategória najviac ohrozená nezamestnanosťou
Celkový počet	1931	423			180	od 40 – 55 r
Nerómovia	1141	359			53	od 40 – 55 r
Rómovia	790	64			127	od 40 – 55 r

Zdroj: Vlastné spracovanie

Podľa dostupných údajov v rámci sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 je v obci 423 ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Pokiaľ ide o vzdelanostnú úroveň, so základným vzdelaním je 281 obyvateľov, 323 so stredoškolským a 65 s vysokoškolským .

Nezamestnaných je v počte 180, z toho je 53 Nerómov, 127 Rómov, najviac vo vekovej kategórii od 40 – 55 rokov.

Podľa údajov z databázy Transparex je v obci registrovaných 51 SZČO, z toho sú 3 Rómovia a 10 s.r.o.

Tabuľka č. 7: Oblasť vzdelávania

Vzdelávanie	MŠ v obci	1. stupeň ZŠ v obci	2. stupeň ZŠ mimo obce	SOŠ bez maturity	Stredná s maturitou	Vyššie odborné vzdelanie	Vysokoškolské vzdelanie
Celkový počet	25			385	398	68	101
Nerómovia	12					68	
Rómovia	13					0	

Zdroj: SODB, 2021

Vzdelávanie	MŠ v obci	1. stupeň ZŠ v obci	2. stupeň ZŠ mimo obce	SOŠ bez maturity	Stredná s maturitou	Vyššie odborné vzdelanie	Vysokoškolské vzdelanie
Celkový počet	25	71	51	391	384	37	98
Nerómovia	4	2	38	271	327	35	92
Rómovia	21	69	13	120	57	2	6

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Materská škola (MŠ) je umiestnená v strede obce, a v peknej, tichej uličke medzi rodinnými domami sa nachádza základná škola (ZŠ). V objekte školy je ihrisko, parkovisko a preliezky, a v MŠ je tiež ihrisko, hojdačky a preliezky. MŠ navštevuje v roku 2023/2024 spolu 25 detí, ZŠ navštevuje 122 detí, z toho je 82 Rómov a 40 Nerómov. MŠ navštevuje 25 detí, z toho je 4 nerómov a 21 detí rómskeho pôvodu.

Zdroj: Vlastné mapovanie

Tabuľka č. 8.: Oblasť bývania

Bývanie	Celkový počet rodinných domov	Celkový počet bytových domov	Plánované územie na výstavbu	Nelegálne stavby
Celkový počet	482	5	0	15
Nerómovia	385	3	0	0
Rómovia	40	2	0	15

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Obyvatelia obce bývajú v rodinných domoch, ktorých počet je 227, z toho je 40 rómskych domov. V obci sa nachádzajú 3 bytovky s 12 bytmi. V obci sa nachádzajú aj nelegálne stavby(7), nakoľko pozemky pod rodinnými domami nie sú vysporiadané.

Bývanie	Celkový počet rodinných domov	Celkový počet bytových domov	Plánované územie na výstavbu	Nelegálne stavby
Celkový počet	469	5	0	15
Nerómovia	429	3	0	0
Rómovia	40	2	0	15

Zdroj: SODB, 2021

1. fokusová skupina (20. marca 2024):

Diskutovali sa silné stránky obce, ako napríklad kvalitná infraštruktúra, aktívna komunita a dostupnosť verejných služieb.

Analyzovali sa slabé stránky, ktoré zahŕňali nedostatok finančných prostriedkov, potrebu zlepšenia sociálnych služieb a obmedzené možnosti pre mladých ľudí.

Identifikovali sa príležitosti na rozvoj, ako napríklad potenciál pre turistiku, možnosti využitia grantových programov a spolupráca s okolitými obcami.

Prebrali sa aj ohrozenia, medzi ktoré patrí napríklad demografické starnutie, znižovanie populácie a environmentálne výzvy.

Prezentovali sa ciele a vízie obce na nasledujúcich šesť rokov, ktoré budú zapracované do strategického dokumentu. Tieto ciele zahŕňajú zlepšenie kvality života

obyvateľov, podporu miestneho podnikania a ochranu životného prostredia.

SWOT ANALÝZA OBLASŤ ZAMESTNANIA A PROTIRÓMSKY RASISZMUS

Silné stránky	Slabe stránky
-Rôzne projekty – rozvojový tím, MOPS -Spolupráca v rodinách -Motivácia klienta -Organizovanie aktivít -Rekvalifikácie -Sociálne služby -Pracovné poradenstvo -Spolupráca so samosprávou -Kvetinárstvo -funkčná predajňa -Chov dobytka -Záučba pracovných zručností - Poskytovanie motivácie klientom cez NP RT I	-Neúspešnosť na trhu práce - Nízka vzdelanosť - Málo pracovných miest - Slabé platobné ohodnotenie - Nezáujem cestovať za prácou - Dlhodobá nezamestnanosť – návyk - Nezáujem zvýšenia vzdelávania - Chýbajúca prax, skúsenosti - Nedostatkové profesie - Diskriminácia - Nízke sebavedomie rómov, identita - Chýbajúce centrum mládeže - Slabé spájanie majority s minoritou - Sociálne byty - Návykové látky / drogy, alkohol, - gamblerstvo / - Chýba kultúrny dom - Dlhé, pôžičky, zadlženosť, chudoba - Slabé pracovné zručnosti / rodičovské, sociálne / - Slabá finančná gramotnosť - Ďaleké firmy - Neskúsenosť - Negramotnosť - Zlé sociálne zázemie - Práca na čierno - Nepripravenosť na trh práce - Pasivita, ľahostajnosť
príležitosti	Opatrenia
- zapájania sa do projektov - spájanie majoritov s minoritov - terénna práca v rodinnom prostredí - sociálne služby - intervencie - možnosť voľných pracovných miest na trhu práce - spolupráca s organizáciami - rozvoj lokálneho podnikania a zamestnanosti - samospráva a zapájanie sa do projektov - pracovné príležitosti / Manuvia, Magma /	- Legislatíva, ktorá sťažuje podnikanie veľkých podnikov i SZČO, - Daňová a odvodová politika zaťažujúca podnikateľský sektor, -Nepatričná konkurencia, -Nedostatočný zákon o verejnom obstarávaní, -Celková negatívna ekonomická situácia v regióne, -Diskriminácia na trhu práce - pôvod, udržateľnosť zamestnávania lacnej pracovnej sily v blízkych fabrikách -Zvyšujúca inflácia

- projekty / spolupráca so Zdravé regióny,
Omama, RT /

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Oblasť zamestnania

Dňa 22. apríla 2024 sa v obci konalo 3. fokusové stretnutie, ktorého sa zúčastnili členovia rôznych záujmových skupín. Témou diskusie bola problematika zamestnanosti v našej obci. Výsledkom tejto diskusie bola SWOT analýza, ktorá identifikovala silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia v oblasti zamestnanosti. Diskutovalo sa o oblasti zamestnania, pričom sa analyzovali aktuálne pracovné príležitosti v obci, potreby miestneho pracovného trhu a možnosti na prilákanie nových zamestnávateľov. Osobitná pozornosť sa venovala otázkam protirómskeho rasizmu, kde sa diskutovali aktuálne problémy a hľadali sa riešenia na zlepšenie situácie.

SWOT ANALÝZA OBLASŤ VZDELÁVANIA A PROTIRÓMSKY RASIZMUS

Silné stránky	Slabé stránky
-Spolupráca s RT -ZŠ v obci 1.-9. r. Slov., Maď. 1.-4.r. -MŠ v obci -Aktivity RT s deťmi a mládežou -Počet Asistentov v ZŠ -Zapájanie sa a dobré výsledky v súťažiach -Doučovanie -Dobrá spolupráca medzi MŠ, ZŠ, RT, OcÚ -Zapájanie sa do projektov -MOPS -Burzy stredných škôl -Družina Školský klub detí -Záujem pedagogických zamest. o ďalšie vzdelávanie -Kultúrny život, podujatia organiz. školou, výlety	- Nízke % vzdelaných v MRK - Chýbajúci pedagógovia - Nespolupráca rodičov - Záškolačstvo - Malá kapacita MŠ - Chýbajúce multifunkč. ihriská, telocvičňa - Jedáleň v ZŠ - Vývarovňa, chýbaj. klubovne, knižnica - Obnova počítačov v ZŠ pre žiakov - Nízky počet záujemcov o ďalšie vzdel. - Slabá motivácia žiakov o štúdium učebných odborov - Pokles záujmu skupiny rodičov o vzdelávaní detí - Migrácia žiakov do iných škôl v mieste prac. rodiča, konkurencia okolia - Nárast detí s poruchami učenia
Príležitosti	Ohrozenia
- Zmena legislatívy - Rozšírenie MŠ - Projekty zapájanie sa - Využiť potenciál nadaných - Spolupráca s rodinami - Vytvárať príležitosti pre mladých - Rozvoj kultúry - Rekonštrukcia a modernizácia a zlepšovanie vybavenosti školy, MŠ - Zvýšenie IT gramotnosti žiakov a učiteľov - Vytváranie rozvíjajacich programov pre MRK	- Časté a nekonšepčné legislatívne zmeny – zák.o soc.slужbách a i., - Odchod mladých z regiónu, - Klesajúca demografická krivka, - Dôsledky zmeny klímy – prinášajúce nové ohrozenia, - Vznik sociálno-patologických javov, - Drobná kriminalita a vandalizmus, - Vysoká miera inflácie, - Nizka počítačová a finančná gramotnosť, - Zhoršenie a rozpad medziľudských, susedských a rodinných vzťahov,

Spolupráca s okolitými mestami Vzdelávanie dospelých v MRK Výchova proti rasizmu, protidrogová, prosociálne cítenie, socializácia	Vznik chorôb (depresia, úzkosť, vysoký tlak.), Záškolačstvo, Nestále legislatívne prostredie, Stúpajúci počet výchovných problémov, Covid -19
--	---

Zdroj. Vlastné spracovanie 2024

Oblasť vzdelávania

Dňa 9. mája 2024 sa uskutočnilo stretnutie 4. fokusovej skupiny, na ktorom sa diskutovalo o oblasti vzdelávania v našej obci. Všetky navrhnuté postrehy boli zapracované do swot analýzy. Na stretnutí sa zúčastnili členovia fokusovej skupiny, ktorí identifikovali silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia vzdelávacieho systému. Na stretnutí sa venovala pozornosť všetkým týmto aspektom. Diskutovalo sa možnosti na zlepšenie kvality vzdelávania v miestnych školách, podpora mimoškolských aktivít a kultúrnych podujatí, o nedostatku priestorov k tráveniu voľného času detí a mládeže. Identifikovali sa potreby a príležitosti pre rozvoj a modernizáciu vzdelávacieho systému, udržateľnosť žiakov na školách – mentoring a iné. V závere členovia fokusovej skupiny navrhli niekoľko opatrení na zlepšenie aktuálnej situácie a zvýšenie kvality vzdelávania v obci.

SWOT ANALÝZA OBLASŤ BÝVANIA A PROTIRÓMSKY RASIZMUS

Silné stránky	Slabé stránky
- Spoločenstvo vlastníkov -5, 30 bytov, - Rodinné domy – 469, - Vybudované telekomunikačné siete, - Obec je plynofikovaná, - Vybudované elektrické rozvody, - Verejné osvetlenie, - Verejný rozhlas, - Dostupnosť internetu, - Kameraný systém, - Kostol, fara, dom smútku - Odvoz a likvidácia tko podľa platnej legislatívy, - Vykurovanie zemným plynom a tuhým palivom, - Separácia odpadu v obci, - Odstaňovanie čiernych skládok intravilán a extravilán obce, - Pekné a čisté prírodné prostredie obce a okolia,	- Nelegálne stavby v osade (15) - Absencia spláčovacích záchodov v osade - Absencia bývania pre mladých, - Nevysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom, - Verejný rozhlas - Rekonštrukcia kultúrneho domu - Viacgeneračné bývanie, - Nizky rozpočet obce, - Nedostatočná platobná disciplína voči obci - tko, dane, - Chýbajúce chodníky v obci, - Chýbajúce osvetlenie v osídlení rómov, - Žiadne označenie ulíc, zš, mš, - Absencia čistička odpadových vôd (ČOV) - Nizka uvedomelosť ohľadom separácie a recyklácie odpadu,

	- Existencia čiernych skládok v intraviláne a extraviláne obce, - Potulujúcich psov po obci, - Potrebná rekonštrukcia budovy pre prácu rozvojového tímu, - Sociálny podnik, - Dobrovoľnícka činnosť v spolupráci s červeným krížom, - Absencia zdravotníckeho zariadenia stomatológa - Denný stacionár - Rozšírenie kamerového systému
Príležitosti	Ohrozenia
- Externá finančná podpora, - Partnerstvo – spolupráca s mimovládami organizáciami v oblasti životného prostredia, - Spoločné riešenia problémových oblastí na úrovni mikroregiónu, - Možnosť získania a čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ a grantov, - Priestor pre realizáciu aktivít RT pre obyvateľov obce, - Rekonštrukcia priestorov na prácu RT, Možnosti vytvorenia pracovných príležitostí cez projekty z ÚPSVaR, - Rekonštrukcia verejnej budovy za účelom prenájmu, - Vybudovanie oddychových zón pre deti a mládež, - Výstavba bytov nižšieho štandardu, - Vybudovanie čističky odpadových vôd, - Možnosť vysporiadania pozemkov, - Osveta v oblasti separácie odpadu recyklácie prostredníctvom NP RT I., - Podpora aktivít z externých zdrojov EŠIF, - Príchod strategického investora pre riešenie niektorej z oblastí ochrany a tvorby životného prostredia, - Inovácie (finančne dostupné) v oblasti informačných technológií	- Nemožnosť športového vyžitia detí a mládeže, - Vznik sociálno-patologických javov, - Slabá ochota vycestovať za prácou u mladých ľudí, - Absencia mladých k osamostatneniu sa – bývanie, - Drobná kriminalita, - Vysoká miera inflácie v krajine, - Nízke ekologické povedomie obyvateľov, Sociálna izolácia seniorov - Devastácia životného prostredia, - Nedostatok financií, - Legislatíva zaťažujúca obce, - Legislatíva benevolentná voči znečisťovateľom životnému prostrediu, - Nezdravý životný štýl,

Zdroj. Vlastné spracovanie 2024

Oblasť bývania

Dňa 4. apríla 2024 sa konalo stretnutie 2. fokusovej skupiny, na ktorom sa diskutovalo o otázkach bývania a protirómskeho rasizmu, technickej infraštruktúry a životného prostredia v našej obci. Členovia fokusovej skupiny identifikovali silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia v týchto oblastiach. Diskutovali sa aktuálne problémy týkajúce sa dostupnosti a

kvality bývania v obci. Analyzovali sa možnosti na zlepšenie bytovej situácie, vrátane výstavby nových bytov a výstavby chodníkov a cestnej komunikácie, výstavby verejného vodovodu a akanizácie ako aj vysporiadanie vlastníckych vtáhov k pozemkom. Identifikovali sa potreby pre sociálne bývanie a možnosti pre získanie finančných prostriedkov na podporu týchto projektov. Tieto informácie boli zaznamenané počas diskusie a budú slúžiť ako základ pre ďalšie kroky a opatrenia na zlepšenie podmienok v obci. Každé z týchto stretnutí prinieslo hodnotné poznatky a návrhy, ktoré sú zapracované do strategického dokumentu obce. Tým sa zabezpečí, že budúce plány a projekty budú reflektovať potreby obyvateľov obce.

4. STRATEGICKÁ ČASŤ – VÍZIA, CIELE A PRIORITY

Národný projekt Rozvojové tímy I, kód ITMS: 401406DNC5

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) v rámci Programu Slovensko 2021-2027

<https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/sk>

Po analyzovaní územia je na rade tvorba vízií, tzn. popis ideálneho výsledného stavu rozvoja obce. Vízia je najvšeobecnejšia definícia rozvoja obce a je podkladom pre stanovenie špecifických cieľov a následne priorit.

VÍZIA obce Lelesv roku 2030

„ Leles v minulosti nazývali malým Parížom, dúfajme, že o pár rokov sa opäť vypracujeme k tomu “

Tabuľka č.9.: Hlavné a špecifické ciele

Vízia obce Leles			
Prioritná oblasť	Zamestnanie	Vzdelávanie	Bývanie Infraštruktúra,
Hlavné ciele	1.Príchod investora vytvárajúceho pracovné miesta v okrese, kraji	2. Zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb a dostupnosť kvalitného vzdelávania v obci	3. Zabezpečiť dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry v obci
Špecifické ciele	1.1 Záujem samosprávy zapájať sa do vytvárania pracovných príležitostí cez ÚPSVaR VT	2.1. Rekonštrukcia priestorov pre prácu Rozvojového tímu I	3.1. Výstavba a rekonštrukcia chodníkov a ciest
		2.2.Modernizácia a zvýšenie kapacity MŠ a ZŠ	3.2.Vysporiadanie pozemkov v obci

5. PROGRAMOVÁ ČASŤ – OPATRENIA A PLÁNOVANÉ PROJEKTY

Programová časť RPO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít obce vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja na roky 2024-2030.

Prierezové opatrenia

Zabezpečenie participatívneho procesu Rómov aj Nerómov je zohľadnené nielen pri tvorbe, ale bude súčasťou aj pri implementácii rozvojového plánu. Súčasťou podpory bude poskytovanie poradenských a sociálnych služieb na podporu integrácie a sociálneho začleňovania rómskych rodín. Rozvojový tím plánuje aj spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami, medzinárodnými inštitúciami a inými aktérmi na zdieľanie osvedčených postupov a zdrojov.

Implementácia týchto opatrení by mohla viesť k zlepšeniu životných podmienok a posilneniu sociálneho zahrňovania v obciach, kde žijú Rómovia aj Nerómovia. Je dôležité mať na pamäti, že tento proces bude vyžadovať dlhodobú a trvalú angažovanosť od všetkých zainteresovaných strán.

Tabuľka č.10.: Prioritné oblasti a opatrenia

Prioritné oblasti a opatrenia		
PO O1	PO O2	PO O3

Prioritná oblasť 1 ZAMESTNANOSŤ	Prioritná oblasť 2 VZDELÁVANIE	Prioritná oblasť 3 BÝVANIE INFRAŠTRUKTÚRA
Opatrenia 1.1 Legislatíva umožňujúca rozvoj lokálneho podnikania a zamestnanosti	Opatrenie 2.1 Zlepšenie dostupnosti vzdelávania pre všetky deti z obce	Opatrenie 3.1 Investície do infraštruktúry obce
Opatrenia 1.2 Zapojenosť samosprávy do projektov zameraných na pomáhajúce profesie	Opatrenie 2.2 Vybudovanie oddychových zón pre deti a mládež	Opatrenie 3.2 Čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ a grantov
Opatrenia 1.3 Sociálny podnik	Opatrenie 2.3 Modernizácia a zvýšenie kapacity MŠ a ZŠ	Opatrenie 3.3 Výstavba a rekonštrukcia chodníkov a ciest
Opatrenia 1.4 Projektový manažment	Opatrenie 2.4 Získanie finančných prostriedkov z rôznych fondov, dotácií	Opatrenie 3.4 Výstavba zón pre individuálnu bytovú výstavbu
Opatrenia 1.5 Vstup zahraničných investorov	Opatrenie 2.5 Rekonštrukcia priestorov pre prácu Rozvojového tímu I.	Opatrenie 3.5 Vybudovanie čističky odpadových vôd
Opatrenia 1.6 Podpora podnikateľského prostredia	Opatrenie 2.6 Práca s problémovými rodinami	Opatrenie 3.6 Vysporiadanie pozemkov v obci
Opatrenia 1.7 Podpora tradičných remesiel		Opatrenie 3.7 Osveta v oblasti separácie a recyklácie odpadu

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Plánované projekty na roky 2024 – 2030

Tabuľka č. 11.: Projekty obce

Názov projektov podľa oblastí	Zdroj financovania
A) OBLASŤ VZDELÁVANIA	
A.1. Výstavba detského ihriska	EŠ IF
A.2 Výstavba multifunkčného ihriska	EŠ IF
A.3 Zriadenie a vybavenie posilňovne	EŠ IF
B) OBLASŤ BÝVANIA	

B.1 Rekonštrukcia kultúrneho domu	EŠ IF/POO
B.2. Chodníky – výstavba a rekonštrukcia	EŠ IF/ vlastné zdroje
B.3. Modernizácia a rozšírenie kamerového systému	EŠ IF/ vlastné zdroje
B.5. Oprava miestnej komunikácie	EŠ IF/POO
B.6. Výstavba komunitného centra	EŠ IF/ vlastné zdroje
B.7. Úprava verejného priestranstva	EŠ IF
B.8. Zakúpenie komunálnej techniky	EŠ IF/ vlastné zdroje
B.10. Zberný dvor	EŠ IF
B.11. Vodozadržné opatrenia	EŠ IF
C) OBLASŤ ZAMESTNANOSTI	EŠ IF
C.1. Miestne občianske a preventívne služby	EŠ IF
C.2. Národný projekt Rozvojové tímy I.	EŠ IF

Zdroj: PRO 2024-2030, vlastné spracovanie

6. REALIZAČNÁ ČASŤ

6.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie RPO

POPIS ÚLOH JEDNOTLIVÝCH PARTNEROV PRI REALIZÁCII RPO

Partnermi realizácie jednotlivých aktivít RPO sú subjekty:

- verejnej správy – materská škola, základná a základná škola, relevantné inštitúcie pre jednotlivé oblasti rozvoja obce (ÚPSVaR, okresný úrad – odbor starostlivosti o ŽP, Spoločný stavebný úrad),
- spolupracujúce firmy a spoločnosti, s ktorými má obec zmluvu (na základe VO alebo priamym zadaním),
- vlastníci hnuťného i nehnuteľného majetku na území obce,
- spolupracujúce záujmové skupiny, občianske združenia, neziskové organizácie (napr. MAS) so sídlom alebo prevádzkou v obci, s činnosťou, ktorú vykonávajú na území obce,
- donori a poskytovatelia grantov, dotácií, darov.

Úlohy uvedených partnerov vychádzajú z príslušnej legislatívy, uzatvorených zmlúv i dohodnutých záväzkov v rámci jednotlivých aktivít RPO.

POPIS POSTUPOV ORGANIZAČNÉHO A INŠTITUCIONÁLNEHO ZABEZPEČENIA REALIZÁCIE

Realizácia Rozvojového plánu obce začína po vypracovaní a schválení tohto dokumentu obecným zastupiteľstvom. Realizáciu zabezpečuje samospráva po celú dobu platnosti dokumentu v súčinnosti s ÚSVRK SR a rozvojovým tímom.

Obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo vykonáva v súvislosti s RPO nasledovné činnosti:

1. schvaľuje celý dokument Rozvojového plánu obce,
2. každoročne schvaľuje vyhodnotenie plnenia RPO,
3. schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce,
4. schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy,
5. rozhoduje o zmenách a aktualizácii RPO v spolupráci s ÚSVRK SR,
6. vykonáva iné činnosti (ak je to potrebné/relevantné).

Starosta

Starosta vykonáva v súvislosti s RPO nasledovné činnosti:

1. podpisuje uznesenie o schválení (i o aktualizácii) RPO,
2. riadi proces realizácie RPO,
3. vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné),
4. spolupracuje s externými subjektami,
5. zabezpečuje činnosti na úrovni jednotlivých projektov (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania,
6. komunikuje s partnermi RPO, ktorými sú na národnej úrovni ÚSVRK SR, krajskej VÚC a miestnej úrovni predovšetkým vzdelávacie inštitúcie, spolky, aktivisti a na regionálnej úrovni relevantné inštitúcie,
7. vykonáva iné činnosti (ak je to potrebné/relevantné).

Obecný úrad

Obecný úrad vykonáva v súvislosti s RPO nasledovné činnosti:

1. zabezpečuje inštitucionálne a administratívne veci týkajúce sa plnenia RPO,
2. okrem prípadov, kedy budú žiadateľmi/prijímateľmi projektov iné subjekty v plnom rozsahu zabezpečuje (vykonáva) administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia, monitorovania RPO.

6.2. Finančný plán

INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN NA CELÚ REALIZÁCIU RPO

Ide o vlastné spracovanie na základe komunikácie s vedením obce.

Tabuľka č. 12.: Finančný plán realizácie RPO

A) OBLASŤ VZDELÁVANIA a PRR	
A1) Rekonštrukcia kultúrneho domu	1.200 000,00 €
A2) Rozšírenie a rekonštrukcia MŠ	600 000,00 €
A3) Rekonštrukcia a zateplenie ZŠ	400 000,00 €
A4) Vybudovanie multifunkčného ihriska	80 000,00 €
A5) Vybudovanie detského ihriska pre MŠ	100 000,00 €
A6) Vybudovanie detského ihriska pre obec Leles	100 000,00 €
A7) Vybudovanie detského ihriska pre časť Kapoňa	70 000,00 €
A8) Vybudovanie telocvične a kuchyne ZŠ Leles	1.500 000,00 €
A9) Rekonštrukcia futbalového ihriska	300 000,00 €
A10) Zastrešenie prírodného amfiteátra	200 000,00 €
A11) Dokončiť interiéry fitness centra a vybaviť cvičebným zariadením	200 000,00 €
B) OBLASŤ BÝVANIA a PRR	
B1) Rekonštrukcia ciest, chodníkov a odtokov	1.800 000,00 €
B2) Vybudovanie zdravotného strediska	1,100 000,00 €
B3) Rekonštrukcia osvetlenia obce	100 000,00 €
B4) Rekonštrukcia budovy Latorica	800 000,00 €
B5) Dobudovanie kamerového systému v obci	100 000,00 €

B6) Vybudovanie zberného doma v obci	600 000,00 €
B7) Výsadba zelene	50 000,00 €
B8) Odstránenie starej budovy školy	100 000,00 €
B9) Kúpiť kompostéry pre domácnosti	60 000,00 €
B10) Vytvoriť turistický kemp s požičovňou byciklou a kánoí	800 000,00 €
B11) Fotovoltika na strechu obecného úradu na zníženie spotrebu elektriny	100 000,00 €
B12) Rekonštrukcia centra obce	50 000,00 €
B13) Vytvoriť obecné trhovisko	100 000,00 €
B14) Vybudovať systém domových biologických čističiek odpadovej vody v obci	1.600 000,00 €
B15) Likvidácia čierných skládok	150 000,00 €
B16) Garáže pre obecné vozidlá	300 000,00 €
C) OBLASŤ ZAMESTNANOSTI A ZAMESTNATEĽNOSTI a PRR	
C1) Vytvoriť rozvojové centrum a centrum voľného času	1.000 000,00 €
C2) Kúpiť rýpadlo – bager na práce v obci	120 000,00 €
C3) Kúpiť malotraktor na kosenie	15 000,00 €
C4) Vybudovať denný stacionár a sociálne zariadenie pre dôchodcov – domov dôchodcov	1.200 000,00 €
C5) Vybudovanie požiarnej zbrojnice	150 000,00 €
SPOLU	14.845 000 €

7 MONITOROVANIE A HODNOTENIE

RPO Leles je živým dokumentom. Jeho realizácia bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované obcou Leles, organizáciami zriadenými a založenými obcou, zaangažovanými aktérmi aktívnymi v obci resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami.

Monitorovanie plnenia RPO Leles bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení. Na základe výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov, opatrení a pod.

Monitorovanie a hodnotenie súvisí aj s analýzou a riadením rizík a komunikáciou s verejnosťou ako „pravidelný odpočet a prezentácia dosiahnutých výsledkov. Monitoring umožňuje RPO vhodne aktualizovať (časovo a vecne), či uplatniť iný prístup a vychádza z Plánu hodnotenia a monitorovania.

Je dôležité uistiť sa, že vybrané aktivity a projekty skutočne prispievajú k riešeniu identifikovaných problémov a dosiahnutiu strategických cieľov.

Monitorovanie sa realizuje priebežne počas celého trvania platnosti RPO na úrovni plnenia jednotlivých aktivít v spolupráci s ÚSVRK sa aktualizuje v spolupráci RT/RK/OGA/CT.

Výstupom monitorovacieho procesu je súhrnná správa za každý uplynulý kalendárny rok stále k 31.5. nasledujúceho roka za predchádzajúci rok, ktorú vypracuje rozvojový tím a predloží starostovi obce na vedomie. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení aktivít, čo môže byť východiskom pre zmenu prípadného negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie nových či pozmenených opatrení.

Hodnotenie sa realizuje na úrovni celého RPO. Výstupy hodnotenia sú súčasťou súhrnnej správy, ktorú vypracováva rozvojový tím obce a predkladá vedeniu obce.

8 ZÁVER

Rozvojový plán obce je súhrnným a dôležitým dokumentom, ktorý určuje smerovanie a priority rozvoja obce v nasledujúcom období. Po dôkladnom mapovaní obce a analýze zistených skutočností v oblasti vzdelania, zamestnanosti a bývania sa formulovali kľúčové ciele a opatrenia, ktoré si kladú za cieľ skvalitnenie života obyvateľov obce v nasledujúcom období.

Na spracovaní RPO bola nevyhnutná účasť verejnosti, aby požiadavky zahrnuté v tomto dokumente predstavovali čo najväčší záber potrieb, názorov a pripomienok všetkých obyvateľov obce. Aj preto sa na identifikáciu problémov v obci konalo komunitné fórum a štyri fokusové stretnutia, kde sa po prvom, úvodnom stretnutí postupne rozoberali témy vzdelania, zamestnanosti, bývania a protirómskeho rasizmu. Výsledkom týchto stretnutí bolo vypracovanie swot analýz za každú spomínanú oblasť s jej silnými a slabými stránkami, príležitosťami a ohrozeniami. Po dôkladnej analýze súčasného stavu sa prešlo k vytýčeniu najdôležitejších cieľov a priorít v obci vo vyššie spomínaných oblastiach záujmu a k sformulovaniu vízie obce Leles pre rok 2030. V programovej časti dokumentu, koncepcne a chronologicky nadväzujúcej na strategickú časť, došlo k zostaveniu najdôležitejších opatrení a projektov, ktoré majú za cieľ zabezpečiť realizáciu programu rozvoja obce. Realizačná časť projektu zahŕňa jeho inštitucionálne a organizačné zabezpečenie potrebné pre úspešné naplnenie cieľov RPO s podrobným popisom činností jednotlivých zložiek samosprávy obce Leles. Dôležitou a nevyhnutnou súčasťou RPO je aj finančný plán, ktorý predstavuje investície a výdavky potrebné na podporu a rozvoj sledovaných oblastí.

Je nevyhnutné uviesť, že realizácia RPO bude priebežne monitorovaná a hodnotená počas celého obdobia trvania jeho platnosti, aby sa tak zaistila a preverila účinnosť jednotlivých opatrení vedúcich k dosiahnutiu vytýčených cieľov.

Veríme, že RPO bude odrazovým mostíkom pre budúci rast a prosperitu obce Leles a výraznou mierou prispeje k naplneniu cieľov a vízií, zahrnutých v jeho obsahu. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na jeho tvorbe, ako aj na jeho budúcej realizácii v súčinnosti samosprávy obce, ÚSVRK SR a CRT.

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

3D - Princípy desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie. Pre viac informácií ohľadom dodržiavania princípov 3D navštívte web alebo kontaktujte ÚSVRK.

ARS 2013 - Atlas rómskych komunít 2013

ARK 2019 - Atlas rómskych komunít 2019 alebo neskoršie aktualizácie (najbližšia plánovaná v roku 2024)

EÚ - Európska únia

EŠIF - Európskych štrukturálnych a investičných fondov

MOaPS - Miestne občianske a preventívne služby

MŠVVaŠ - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

MRK - Marginalizované rómske komunity

MŠ - Materská škola

MVO - Mimovládne organizácie

MZ - Ministerstvo zdravotníctva

NP POP3 - Národný projekt Podpora pomáhajúcich profesií 3

NP PVP - Národný projekt podpora vysporiadania právnych vzťahov k pozemkom v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

PRO/PHRSR - Program rozvoja obce/Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

P SK - Program Slovensko

POO - Plán obnovy a odolnosti SR

SODB - Sčítanie obyvateľov, domov a bytov

Stratégia 2030 Stratégia pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030

RPO – Rozvojový plán obce

ÚPSVaR - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

ÚSVRK - Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

ZR - Zdravé regióny

ZŠ - Základná škola

SOŠ – Stredná odborná škola

OcÚ – Obecný úrad

Zoznam použitej literatúry

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015

PHRSR KSK : Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja KSK na roky 2023 - 2027

Program hospodárskeho rozvoja obce Leles na roky 2020 – 2024

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030

SODB 2021 - *Sčítanie obyvateľov, domov a bytov k 2021*

Stratégia 2030 *Stratégia pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030*

Quo vadis, Romale?" - analyticko-strategický dokument o rómskych komunitách na území PSK

Internetové zdroje

<https://www.obecleles.sk/>

<https://www.romovia.vlada.gov.sk/>

https://www.upsvr.gov.sk/vt.html?page_id=240936

<https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/rozvoj-regionu/phrsr-ksk-roky-2022-2027/>

<https://romovia.vlada.gov.sk/strategie/strategia-pre-rovnost-inkluziu-a-participaciju-romov-do-roku-2030/?csrt=5192585116727383261>

<https://web.vucke.sk/sk/>

Príloha č.1 Spracovatelia Rozvojového plánu obce Leles 2024 – 2030

Spracovatelia rozvojového plánu obce Leles		
p. č.	titul, meno a priezvisko, titul	Úloha, pozícia pri spracovaní dokumentu
1.	Mgr. Margita Palágyiová	spracovateľ mapovania
2.	Iveta Dobráňka, Bc. Iveta Kalujová, Katarína Meszlényiová, Kristína Bajuszová	spracovateľ mapovania
3.	Obecný úrad v zastúpení starostu obce Michal Zurbola	spracovateľ projektového portfólia
4 – 5.	Veronika Berta, Agnesa Andrejová, Denisa Pribulová	spracovateľ ostatných častí dokumentu
6.	Mgr. Božena Tokarová	facilitator.
7.	Iveta Dobráňka, Kristína Bajuszová	pomocný facilitátor
8.	Mgr. Rastislav Zubaj	konzultant, člen cestujúceho tímu
9.	PhDr. Darina Barančíková	konzultant, odborný garant aktivít
10.	Mgr. Roman Huňák	konzultant, člen cestujúceho tímu
11.	PhDr. Nicole Fuchsová	konzultant, spracovateľ ostatných častí dokumentov